

Geweld hoort nergens thuis
Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Flevoland

Regionale bijeenkomst m.b.t. ontwikkelen regionaal plan van aanpak
‘Samenwerken voor veiligheid’

Versterken regionale en lokale infrastructuur in de aanpak van
huiselijk geweld en kindermishandeling

Vrijdag 20 september

VERSLAG

Inhoudsopgave	
Inleiding en doel van de bijeenkomst	2
Samenvatting belangrijkste uitkomsten en suggesties voor verbetermaatregelen	2
Ochtendprogramma: Werken op thema	
Thema 1. Samenwerken in de meldcode	4
Thema 2. Zicht op veiligheid	5
Thema 3. Samenwerken in de keten	7
Thema 4. Overdracht naar lokaal veld vanuit Veilig Thuis	10
Thema 5. Preventie	16
Middagprogramma: Vertaling naar de gemeenten/het lokale veld	
Almere	19
Dronten	20
Lelystad	22
NOP, Urk, Zeewolde	22

Inleiding en doel van de bijeenkomst

Op 20 juni 2019 heeft het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein (BOSD) van de zes Flevolandse gemeenten besloten tot het nemen van twee maatregelen:

1. het versterken van Veilig Thuis Flevoland op korte termijn door inzet van een wachtlijstteam om opgelopen achterstand bij het afhandelen van onderzoeken weg te werken;
2. het opstellen van een regionaal plan van aanpak, dat ook lokaal wordt vertaald, voor de middellange termijn om tot een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in Flevoland te komen.

Op 20 september is een gezamenlijke aftrap gegeven om een gemeenschappelijk gedragen en haalbaar plan van aanpak op hoofdlijnen te realiseren, waarbij de regionale en lokale infrastructuur wordt versterkt. Dit is gedaan door in de ochtend gezamenlijk aan een aantal thema's te werken en in de middag de vertaling te maken naar de lokale aanpak.

De rode draad tijdens de bijeenkomst op 20/9 was dat alle professionals vanuit dezelfde visie van 'gefaseerde ketenzorg' (willen) werken die ook in het Kwaliteitskader Veiligheid voor de lokale infrastructuur wordt benoemd. Het gaat hierbij om de visie van Vogtländer en Van Arum 'Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg'. Dit is kwaliteitsstandaard 1: integrale gemeentelijke visie op basis van 'gefaseerde ketenzorg'.

Ook bleek dat het kwaliteitskader 'Veiligheid voor de lokale infrastructuur' houvast biedt. De VNG heeft samen met het landelijk programmateam van Geweld hoort nergens thuis dit kwaliteitskader ontwikkeld. Het Kwaliteitskader is ambitieus, maar biedt wel belangrijke handvaten om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling op lokaal niveau te optimaliseren. Het stelt gemeenten in staat om te bepalen of hun lokale (wijk)teams voldoende zijn ingericht om te komen tot een effectieve signalering en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en om te bepalen waar nog versterking nodig is. Het kwaliteitskader wordt in november 2019 ter vaststelling voorgelegd aan de VNG Commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs en de VNG Commissie Bestuur en Veiligheid. Op basis van de kwaliteitsstandaarden is voor gemeenten en regio's een zelfscan ontwikkeld. De zes Flevolandse gemeenten hebben de zelfscan als eerste in Nederland ingevuld, samen met hun lokale samenwerkingspartners. De resultaten werden tijdens de bijeenkomst op 20 september gepresenteerd en werden als helpend ervaren. Het geeft goed inzicht in welke stappen er per gemeente nog moeten worden gezet om de lokale infrastructuur te versterken. Verschillende onderdelen kwamen ook terug in de themabijeenkomsten.

Naast de uitkomsten van de zelfscan zijn tijdens de bijeenkomst van 20 september ook de eerste resultaten van het onderzoek van Regioplan gepresenteerd naar het hoge aantal meldingen en het op- en afschalen van casussen huiselijk geweld en kindermishandeling in Flevoland. Het eindrapport van Regioplan wordt in december 2019 verwacht.

De bijeenkomst van 20 september heeft een aantal belangrijke uitkomsten/suggesties voor verbetermaatregelen opgeleverd. Deze zijn uitgewerkt in het concept regionale plan van aanpak 'Samenwerken voor Veiligheid'. Dit plan van aanpak komt in nauwe samenwerking tussen de zes Flevolandse gemeenten tot stand en wordt in december 2019 ter besluitvorming voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein (BOSD). Een groot deel van de maatregelen dient vervolgens op lokaal niveau verder te worden uitgewerkt, met daarbij oog voor lokale verschillen. Daarnaast kunnen de zes Flevolandse gemeenten ook besluiten om een aantal maatregelen op regionaal niveau uit te voeren. Bij de verdere uitwerking en uitvoering van het plan worden het lokale veld, Veilig Thuis Flevoland en andere relevante ketenpartners nauw betrokken. Ook wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de speerpunten van Geweld hoort nergens thuis, het actieprogramma Zorg voor de Jeugd en andere ontwikkelingen.

Samenvatting belangrijkste uitkomsten en suggesties voor verbetermaatregelen

Belangrijkste uitkomsten/suggesties voor verbetermaatregelen als resultaat van de bijeenkomst op 20 september:

- De **visie van gefaseerde ketenzorg** van Van Arum en Vogtländer ("Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg") is het gezamenlijk uitgangspunt voor handelen van professionals. Het **Kwaliteitskader** 'Veiligheid voor de lokale infrastructuur' en de bijbehorende **zelfscan** voor gemeenten zijn hierbij zeer bruikbare instrumenten.
- Kijk breder naar de problematiek en houd hierbij ook rekening met onderliggende problemen zoals armoede, GGZ, LVB, etc. Maak **integraal beleid** om onderliggende oorzaken van huiselijk geweld en kindermishandeling adequaat aan te pakken.
- Er wordt uitgegaan van het principe van **1Gezin1Plan1Regisseur**. Dit moet op lokaal niveau verder ontwikkeld worden voor de gezinnen die hier baat bij hebben (voor zover niet aanwezig).
- Bij overdracht na betrokkenheid (onderzoek/V&V) van Veilig Thuis naar het lokale veld wordt het essentieel geacht dat het lokale veld samen in zwaardere casussen met Veilig Thuis op **huisbezoek** gaat om goed zicht

op veiligheid te houden en te voorkomen dat meldingen weer teruggezet worden naar Veilig Thuis. Door dit contact kan waardevolle informatie worden ingewonnen over de te nemen maatregelen en het kan bijdragen aan het gezamenlijk opstellen van een solide veiligheidsplan. Hierdoor kan recidive en escalatie worden voorkomen en dit kan verderop in de keten geld besparen.

- Om zicht op veiligheid te garanderen is **casusregie** onontbeerlijk, met name in de (middel)zware casussen, waarin recidive veelal een rol speelt. De casusregie moet systeemgericht van aard zijn en voortgezet worden tot stabiele veiligheid is bereikt. De casusregisseur moet zich kunnen richten op het hele gezin en langdurig bij het gezin betrokken kunnen zijn.
- Bij alle casussen die worden overgedragen naar het lokale veld moet een **veiligheidsplan** worden gemaakt. Bij lichte casussen kan het om beknopte afspraken gaan. Op lokaal niveau moet hiervoor een uniform format worden ontwikkeld dat door alle lokale organisaties wordt gebruikt. Indien gewenst kan dit worden geïntegreerd in het bestaande hulpverleningsplan voor een gezin.
- Om de keten efficiënter in te richten zou de **lokale toegang** kunnen worden gemandateerd om zelf op te schalen wanneer de zorg vastloopt, via het organiseren van een **Jeugdbeschermingstafel**. Hierdoor wordt de keten effectiever en efficiënter ingericht. Er is een nadere verkenning nodig hoe dit vorm zou moeten krijgen in de verschillende gemeenten. In Dronten en op Urk wordt al op deze wijze gewerkt wat tot goede resultaten leidt. Dit middel zou ook in een vroeger stadium kunnen worden ingezet, zodat het nog sterker kan worden gebruikt om escalatie en raadsonderzoek te voorkomen. Ook kan het dienen als collegiaal en interdisciplinair overlegmodel.
- Op termijn zou ook onderzocht kunnen worden of het mogelijk en wenselijk is om te komen tot een **Beschermingstafel 0-100**, die bovendien in een vroeger stadium ingezet zou kunnen worden. Dit zou de samenwerking tussen WMO en Jeugdvoorzieningen kunnen optimaliseren.
- **Zicht op veiligheid** bij het wachten op onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming wordt beschouwd als een **gemeenschappelijke verantwoordelijkheid** van alle betrokken partners. Het is belangrijk dat duidelijk wordt welke partij(en) het **zicht op veiligheid** kunnen houden bij het wachten op onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming. Dit vraagt om een eenduidige afspraak waarbij onderscheid gemaakt zou kunnen worden tussen cliënten die nog open staan voor hulpverlening (lokaal veld) en cliënten die nergens meer aan mee willen werken (SAVE).
- Met oog op **preventie** is het belangrijk om het **sociaal netwerk van het gezin** zo vroeg mogelijk te betrekken. Mogelijk kan in een vroeg stadium ook een vertrouwenspersoon en/of JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) (op vrijwillige basis) uit het eigen netwerk van het gezin worden betrokken of een ervaringsdeskundige. Vertrouwensband is essentieel.
- Daarnaast zou veel meer aandacht kunnen uitgaan naar **vroeginterventie**, bijvoorbeeld in de vorm van **gespecialiseerde ambulante en outreachende hulpverlening** vanuit de vrouwenopvang. Tijdig inzetten van ambulante hulp kan verdere escalatie zoals bijv. opname in de (vrouwen)opvang voorkomen en derhalve op termijn kostenverlagend werken.
- Zorg dat **Jeugdgezondheidszorg en wijkteams goed zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar** zijn voor professionals van kinderdagverblijven en scholen. Er moeten *korte lijnen* zijn op lokaal niveau. Hierdoor wordt het gemakkelijker voor professionals binnen de kinderopvang en scholen om advies in te winnen in een vroeg stadium (stap 2 van de meldcode), vroeginterventie te plegen en daarmee escalatie (waaronder melding) te voorkomen.
- **Onderlinge verwachtingen** tussen VT en de professional moeten naar elkaar worden uitgesproken bij de uitvoering van de stappen van de meldcode. Tijdens de bijeenkomst werd geconstateerd dat professionals over het algemeen pas bellen voor overleg bij stap 5. Hierdoor ontstaat wederzijdse verwarring tussen VT en de beller: de professional ziet het als een melding (stap 5), VT als advies (stap 2 van de meldcode). VT gaat er bij het contact vaak van uit dat de professional belt in stap 2 en geeft op basis van deze fase in de meldcode een consult aan de beller (de professional). Het is essentieel dat professionals eerder **Veilig Thuis consulteren**, met name in stap 2 van de meldcode (collegiaal advies inwinnen, intern of extern). Dit kan uiteindelijk een melding en/of escalatie voorkomen. Aandachtsfunctionarissen kunnen een belangrijke rol spelen in het eerder bellen, dus bij stap 2, naar VT.
- Vanaf eind 2019 gaat Veilig Thuis werken met een nieuw vast **overdrachtsdocument** voor het lokale veld, zowel na triage als na het leveren van een dienst ('Voorwaarden en vervolg', 'Onderzoek'). Bij middelzware meldingen die direct worden doorgezet geeft VT geen veiligheidsvoorwaarden mee. Dat gebeurt wel na bemoeienis. Het is aan het lokale veld om hier vervolgens over in gesprek te gaan met betrokken en vervolgens het veiligheidsplan op te stellen.
- Vanaf begin 2020 gaat Veilig Thuis werken met **regioteams** waarbij vaste contactpersonen worden benoemd per gemeente of stadsdeel ('back office').

- **Continue training en kennisuitwisseling** inzake huiselijk geweld en kindermishandeling blijft van groot belang om expertise bij professionals te versterken en te borgen. Hierbij kan gedacht worden aan werken met de meldcode, gesprekstechnieken en systeemgericht kijken. Hierbij kan ook worden gedacht aan **'action learning'** om casussen te bespreken. Het laatste kan worden opgepakt in overleg met de Flevo Academie, lokaal veld en VTF.

Ochtendprogramma: Werken op thema

Thema 1. Samenwerken in de meldcode

Het werken met de vernieuwde meldcode roept in de praktijk nog vragen op in de samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale veld, met name bij stap 2 (Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis) en stap 5 (Melden bij Veilig Thuis).

Overkoepelende vraag: hoe kunnen lokale veld en Veilig Thuis hierbij in partnerschap samenwerken en elkaar versterken? Vragen die bij dit thema aan de orde zijn gekomen zijn:

1. **Wat zijn de verwachtingen, behoeften en mogelijke afspraken over en weer, bij consultatie in stap 2? Welke afspraken kunnen worden gemaakt om te voorkomen dat een melding moet worden gedaan? Wat zijn de mogelijkheden voor vroeginterventie om (verdere) escalatie te voorkomen?**

Verwachting is samen optrekken, echter bij contact met VT zit professional al in stap 5, stap 2 doet men meestal intern. Daardoor is er verwarring bij VT: bij telefonisch contact denkt VT dat professional nog in stap 2 zit.

Afspraken:

- Bij contact benoemen waar je zit in de meldcode
  - Mogelijkheden van vroeginterventie:
    - meer ruimte voor eerder samen optrekken ('adviesgesprek op de bank') om escalatie te voorkomen
    - voorveld in kracht en kennis zetten
2. **Wat zijn de verwachtingen, behoeften en mogelijke afspraken over en weer, bij het melden in stap 5?**
    - Behoefte vanuit voorveld voor contactpersoon in front en back office.
    - Verwachting van handelingsmogelijkheden soms te hoog vanuit VT naar voorveld toe (te zware meldingen naar voorveld)
    - Behoefte aan kennisuitwisseling en oefening in toepassen afwegingskader
    - Verwachting is dat VT snel oppakt na melding.
  3. **En welke afspraken kunnen worden gemaakt als stap 5 (melden bij VT) is genomen? Wat kan het lokale veld dan doen en wat doet VT?**

Afspraken tav stap 5:

- Oefenen in afwegingskader toepassen
- Afspraken in regievoering t.a.v. radarmeldingen, monitoring etc.
- In melding worden telefonische afspraken neergezet.

Dit thema sluit aan bij de volgende kwaliteitsstandaarden in het Kwaliteitskader Veiligheid voor de lokale infrastructuur:

- *3: Professionals in de lokale infrastructuur kunnen werken met de Meldcode, hebben toegang tot aandachtsfunctionarissen en zijn in staat om geweld te bespreken. Ook beschikken zij over basiskennis inzake specifieke geweldsvormen en familie- en jeugdrecht. Daarnaast hebben zij toegang tot hulp bij GGZ-, verslavings- of LVB-problematiek en kunnen zij systeemgericht werken. Tot slot zijn zij op de hoogte van hoe de samenwerking tussen hen en Veilig Thuis verloopt en wat zij daarin van VT mogen verwachten.*
- *10: Veilig Thuis en de lokale infrastructuur hebben samenwerkingsafspraken gemaakt over het informeren van betrokkenen, rolverdeling, overdracht, hermeldingen, gebruik van methoden en de te nemen stappen als de samenwerking en voortgang (dreigen te) stagneren.*

Thema 2. Zicht op veiligheid

In juli 2019 zijn samenwerkingsafspraken ondertekend door de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis Flevoland, Samen Veilig Midden-Nederland (SAVE) en de zes Flevolandse gemeenten. In deze afspraken worden de samenwerkingsafspraken beschreven ten behoeve van de ketensamenwerking rond kwetsbare jeugdigen en volwassenen die te maken krijgen met huiselijk geweld en kindermishandeling. Over een aantal punten in de samenwerking is nog nader overleg nodig.

Eén punt gaat over wie er verantwoordelijk is voor het zicht op veiligheid tijdens de wachttijd en het onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming, in het specifieke geval dat de samenwerking met ouders is vastgelopen. In de huidige afspraken ligt die verantwoordelijkheid bij de partij die het onderzoek aanvraagt.

Maatschappelijk gezien wordt er bij een incident door inwoners en de pers gelijk gevraagd of er hulpverlening betrokken was. Maar wat als er een lange(re) wachttijd is voordat het onderzoek bij de RvdK wordt gestart en de verzoekende partij aangeeft deze verantwoordelijkheid niet (meer) te kunnen dragen? En kún je deze verantwoordelijkheid wel dragen als professional of blijft dit de verantwoordelijkheid van ouders?

Vragen die bij dit thema aan de orde zijn gekomen zijn:

- Wat is zicht op veiligheid? Theoretisch wordt onder zicht op veiligheid verstaan: *‘een actueel beeld hebben van de veiligheid van alle leden van het gezin/huishouden’*, maar wat verstaan we hieronder in de praktijk?
- Wat is er minimaal nodig voor zicht op veiligheid wanneer de samenwerking met ouders vastgelopen is?
- Wie kunnen hierin een rol spelen?
- Welke mogelijkheden zijn er voor een gedeelde verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid? En hoe zou de taakverdeling er dan uit moeten zien?

Uitwerking vanuit de groep:

We staan eigenlijk voor een aantal keuzes:

- A. Gaan we het structureel anders doen? Dan zou je de keten anders moeten inrichten en de keten korter moeten maken. De toegang krijgt dan het mandaat om een JBT te organiseren en de toegang moet een stukje begeleiding kunnen bieden.

Dit moet dan eigenlijk voor 0-100 jaar beschikbaar zijn.

→ Dit zou ons advies zijn.

- B. We houden de keten zoals deze nu is en maken alleen concretere afspraken bij de Jeugdbeschermingstafel.
En
- A. Houden we vast aan de verzoeker is altijd verantwoordelijk voor het zicht op veiligheid?
B. Of wordt er met elkaar bij de jeugdbeschermingstafel bepaald wie er verantwoordelijk is (casus afhankelijk)?

Beantwoording van de vragen:

- 1. Wat is zicht op veiligheid? Theoretisch wordt onder zicht op veiligheid verstaan: *‘een actueel beeld hebben van de veiligheid van alle leden van het gezin/huishouden’*, maar wat verstaan we hieronder in de praktijk?**

→ Zicht houden op veiligheid betekent ook proactief iets kunnen doen als dat nodig is.

*Niet alle organisaties binnen de jeugdketen zien het als hun verantwoordelijkheid om op het gehele gezin zicht te hebben. Wel op alle kinderen van een gezin, ook als de betrokkenheid primair op één kind (waar zorgen over zijn) gericht is.

- 2. Wat is er minimaal nodig voor zicht op veiligheid wanneer de samenwerking met ouders vastgelopen is?**

→ Je maakt tijdens de Jeugdbeschermingstafel een concreet (!!) plan voor wat er nodig is om zicht op veiligheid te kunnen waarborgen.

→ Spreek met ouders en de jeugdige (zeker 12+) erbij af (bij de JBT) wie er informatie met elkaar uitwisselen zodat dit AVG-proof is.

→ Hierbij is het belangrijk dat je afsprekt wat er minimaal nodig is om de veiligheid te kunnen borgen. Om dit te kunnen bepalen wordt een veiligheidstaxatie gemaakt. En worden de risico's in beeld gebracht. Spreek met elkaar af hoe lang deze inschatting houdbaar is en wat er nodig is als de wachttijd tot een raadsonderzoek langer is.

→ Wat werkt goed? Ook als ouders niet mee willen werken? Toch proberen contact te krijgen door in te zetten op het vergroten van hun krachten.

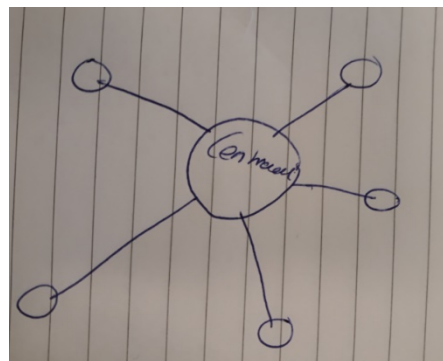
3. Wie kunnen hierin een rol spelen?

4. Welke mogelijkheden zijn er voor een gedeelde verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid? En hoe zou de taakverdeling er dan uit moeten zien?

Het is de kunst om samen verantwoordelijk te zijn voor het zicht op de veiligheid.

→Je spreekt hier bij af wie het centrale punt (de informatiemanager/regie houder: dit is dus een rol van een bestaande partner, geen nieuwe functie!) voor deze cliënt is. Daar komt alle informatie bij elkaar. Het kan dus zijn dat deze persoon niet zelf actief iets doet maar alleen de informatie verzamelt en indien de zorgen te groot worden, of wanneer het zicht op veiligheid er niet meer voldoende is, contact opneemt met de Raad voor de Kinderbescherming.

→Vergeet het netwerk en de normale omgeving van het gezin niet bij het houden van zicht op veiligheid.

Dit thema sluit aan bij de volgende kwaliteitsstandaarden in het Kwaliteitskader Veiligheid voor de lokale infrastructuur:

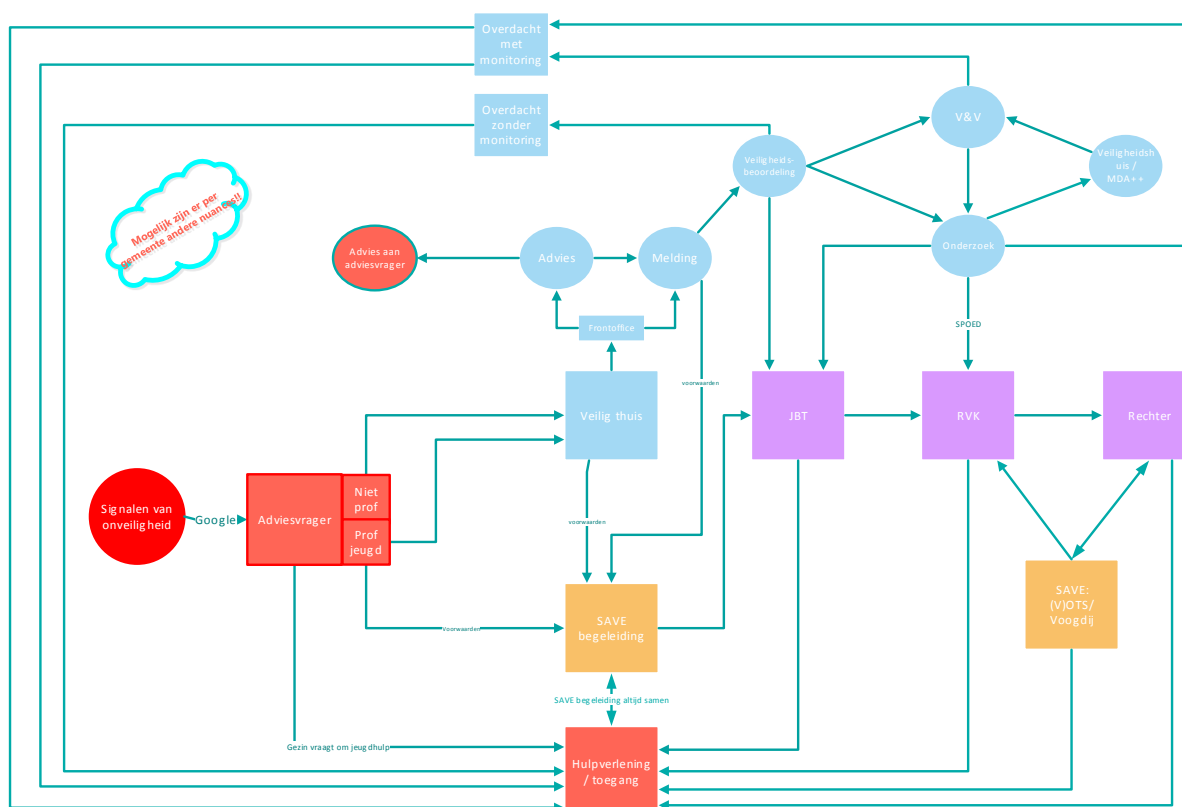
- *5: De lokale infrastructuur beschikt over voldoende capaciteit om zicht op veiligheid te houden in die gezinnen/huishoudens die door Veilig Thuis worden overgedragen.*
- *6: De lokale infrastructuur werkt conform het gedachtegoed van 1Gezin1Plan1Regisseur en op basis van een gedeelde visie op veiligheid, nl. 'gefaseerde ketenzorg' ('Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg', Vogtländer en Van Arum). Daarbij werkt men met een en hetzelfde instrument om een veiligheidsbeoordeling te maken en is men op de hoogte van welke instrumenten andere professionals gebruiken en hoe zich dat tot het eigen instrument verhoudt. Ook is de lokale infrastructuur in staat om casusregie te voeren in een gezin totdat stabiele veiligheid is bereikt. Tot slot werkt de lokale infrastructuur traumasensitief.*
- *10: Veilig Thuis en de lokale infrastructuur hebben samenwerkingsafspraken gemaakt over het informeren van betrokkenen, rolverdeling, overdracht, meldingen, gebruik van methoden en de te nemen stappen als de samenwerking en voortgang (dreigen te) stagneren.*

Thema 3. Samenwerken in de keten

Op papier is al veel geregeld voor samenwerking in de keten om huiselijk geweld en kindermishandeling aan te pakken, maar de praktijk is soms weerbarstig. Aan de hand van een stroomschema over de ketensamenwerking en een concrete casus zijn de volgende vragen aan de orde gekomen:

- Hoe loopt de ketensamenwerking in de praktijk en waar liggen verbetermogelijkheden?
- Is de keten sluitend of missen we nog relevante partners? Zo ja welke en op welke plek in de keten moeten zij worden toegevoegd?
- Zijn er stappen die gewijzigd moeten worden of zelfs helemaal kunnen verdwijnen? Wat is daarvoor nodig?
- Zijn er stappen die samengevoegd kunnen worden? Wat is daarvoor nodig?

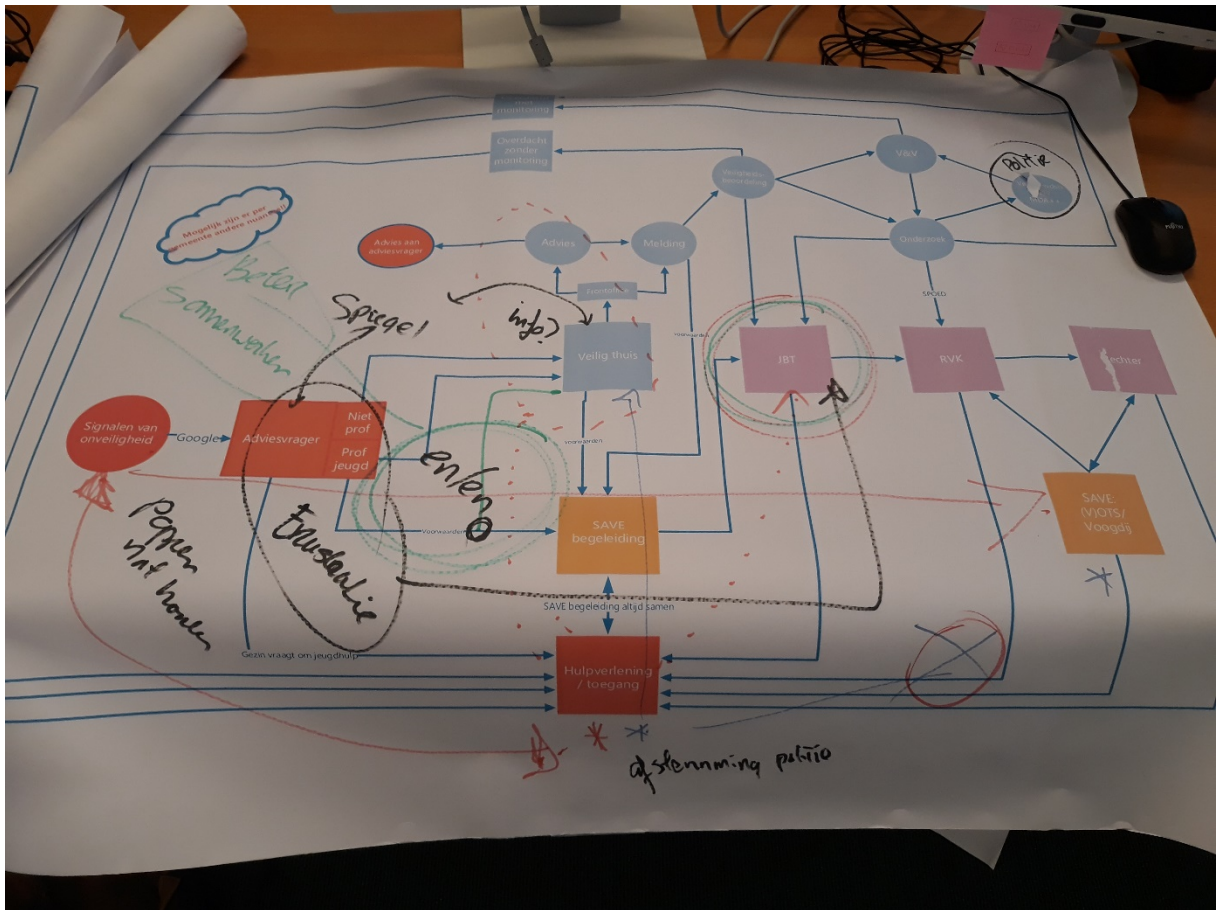
Een belangrijk onderdeel in deze groep was de ketentekening. Een processchema waarbij de route in beeld is gebracht vanaf de eerste signalen tot hulpverlening of een maatregel, waarbij de toegang, jeugdhulp, JB/JR, SAVE, politie een prominente rol heeft. Kanttekening bij het processchema is dat er lokaal verschillen zijn. Het grootste verschil is de route naar een JBT (jeugd beschermingstafel): in Dronten en Urk kan de toegang/jeugdhulp rechtstreeks een casus inbrengen binnen een JBT. In andere gemeenten gaat dit via SAVE of VT. Hieronder het schema zoals dit in de bijeenkomst centraal heeft gestaan:

Aan de hand van een tweetal casussen is de route doorlopen en de volgende opmerkingen kunnen worden gemaakt:

- Het proces is in de basis helder.
- Het proces is niet het doel, maar moet een middel zijn om de cliënt(en) z.s.m. te kunnen helpen/beschermen.
- De melder (vooral professionals) hebben voordat zij bellen al verwachtingen van de uitkomst. Wanneer de uitkomst anders is, is dit een teleurstelling / frustratie.
- Alles komt of blijft uiteindelijk bij de hulpverlening/toegang tot hulpverlening.
- De keten lijkt als opschaalmodel te worden gebruikt terwijl deze niet zo wordt bedoeld, daardoor kan het zelfs leiden tot een afschuifmodel.
- Gezien de verschillende schakels is het noodzakelijk één aanspreekpunt voor de cliënt(en) beschikbaar te hebben.
- Wanneer gemeld wordt is er ook vaak een behoefte om informatie van VT te krijgen m.b.t. de cliënt(en). Een melding bij VT kan dan ook leiden tot opvolging, maar is soms ook alleen bedoeld om informatie volledig te maken. Het is goed om hier rekening mee te houden.
- De route wordt vaak al formeel gelopen terwijl informeel collegiaal overleg voldoende kan zijn. Hierin kan meer worden samengewerkt.
- Belangrijk is om te beseffen dat iedereen belt omdat hij iets heeft te bespreken.

Bij het bespreken van de casussen zijn er op- en aanmerkingen bij het proces gemaakt. Onderstaande foto illustreert het gesprek:

Dit levert het volgende op:

- Het JBT heeft een belangrijke functie, namelijk de functie van het collegiaal en multidisciplinair afstemmen om te komen tot vervolgstappen. Deze vorm van overleg zou eerder in het proces plaats moeten/kunnen vinden. Dit sterkt de adviesvrager / hulpverlener. Door in een eerder, meer informeel stadium collegiaal overleg te hebben, kan de keten worden ingezet om te komen tot verbetering. De keten is dan helpend i.p.v. belemmerend.
- Binnen Dronten en Urk werkt het JBT goed omdat deze direct toegankelijk is voor hulpverlening/toegang. Daardoor krijgt het JBT meer de functie van collegiaal overleg.
- De adviesvrager heeft vaak al een plan. Als na een periode blijkt dat binnen de keten andere keuzes zijn gemaakt ontstaat er frustratie en de kans dat de situatie erger wordt neergezet om toch te komen tot het eerder opgesteld plan.
- De adviesvrager wil soms ook gespiegeld worden bij het contact met VT en wil graag informatie over de casus om te beoordelen of hij/zij verder kan met de situatie. NB: Veilig Thuis merkt hierover op dat er geen casusinformatie verstrekt mag in de adviesfase, omdat de casus dan nog anoniem wordt besproken. Dit kan wel nadat er een melding is gedaan.
- De politie is binnen het veiligheidshuis betrokken, deze kan ook een sterkere rol krijgen eerder in het proces.
- Er ontstaat soms het gevoel van pappen en nat houden als de casus wordt overgedragen.
- Belangrijk is om beter te communiceren, uit te leggen waarom welke keuzes wanneer worden gemaakt. Duidelijk is dat niet iedereen op alle niveaus de keten goed kent en welke ingewikkeldheden erin zitten. Een machtiging uithuisplaatsing (MUHP) en (voorlopige) ondertoezichtstelling (V)OTS is niet zo gemakkelijk aan te vragen.

Beantwoording van de vragen

- **Hoe loopt de ketensamenwerking in de praktijk en waar liggen de verbetermogelijkheden?**
De ketensamenwerking verloopt niet optimaal. De keten/proces klopt zoals het is beschreven, maar de praktijk is weerbarstig. De verbetermogelijkheden liggen op een aantal vlakken:
  - o *Vroeg in de keten multidisciplinair collegiaal overleg. Hetzij door directe toegang tot ene JBT, hetzij door een ronde tafel o.i.d.*
  - o *Uitspreken van de verwachtingen tussen zender en ontvanger.*
  - o *Uitleggen welke stappen worden genomen en waarom.*
  - o *Kennis van de keten bij de uitvoering vergroten.*

- **Is de keten sluitend of missen we nog relevante partners? Zo ja, welke en op welke plek in de keten moeten zij worden toegevoegd?**
De keten is sluitend, de samenwerkingsafspraken zijn goed afgestemd op enkele ontwikkelpunten na:
  - o *Duidelijker 0-100 integreren.*
  - o *Jeugd beschermingstafel voor 0-100, dus beschermingstafel.*
  - o *De sociale kaart integreren / beter in beeld brengen.*

- **Zijn er stappen die gewijzigd moeten worden of zelfs helemaal kunnen verdwijnen? Wat is daarvoor nodig?**
Er hoeven geen stappen te worden gewijzigd, wel kunnen er meer (lokale) nuances worden aangebracht.

- **Zijn er stappen die samengevoegd kunnen worden? en wat is daarvoor nodig?**
Stappen hoeven niet te worden samengevoegd.

Wat kunnen we concreet doen:

- De routemogelijkheden JBT verkennen en beter inzetten. Dit kan gedaan worden door een sessie zoals deze per gemeente te doen en uit te werken.
- Verwachtingen bij het contact uitspreken, vertel welk doel je hebt met je belletje.
- Kennis over de keten bij de uitvoering vergroten zodat de uitvoering weet wat verwacht kan worden. Dit kan gedaan worden door een filmpje te maken en een infographic voor uitvoerenden.
- De deelnemers in de keten voeden elkaar op. D.w.z. dat frustratie of irritatie niet leidend is, maar aanleiding tot doorvragen en uitleggen wat wel kan.

Dit thema sluit aan bij de volgende kwaliteitsstandaarden in het Kwaliteitskader Veiligheid voor de lokale infrastructuur:

- *2: Het is expliciet in beeld gebracht hoe de lokale infrastructuur is ingericht en wie welke opdracht (en expertise) heeft m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling en waarborgen van veiligheid in het desbetreffende gezin/huishouden.*
- *8: Professionals in de lokale infrastructuur kunnen een veiligheidsbeoordeling maken van het gezin/huishouden dat Veilig Thuis aan hen overdraagt. Ook kunnen zij veiligheidsplannen opstellen en uitvoeren, waarin de veiligheidsvoorwaarden van VT zijn verwerkt. Daarnaast werken zij outreachend en zijn zij in staat om hulpverlenings- en herstelplannen op te stellen en uit te voeren. Daarbij kunnen zij de sociale steunstructuur van het gezin/huishouden betrekken en steunen bij het nemen van de regie op acute veiligheid en oorzaken van onveiligheid. Indien nodig kunnen zij ook tijdig systeemgerichte (gespecialiseerde) hulp inzetten, al dan niet via verwijzing, voor problematiek die vaak samenhangt met huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals GGZ-, verslavings- of LVB-problematiek, maar ook huisvesting en inkomen. Hetzelfde geldt voor hulp die nodig is voor herstel, zoals bijv. traumabehandeling. Daarbij onderhoudt de lokale infrastructuur contact met alle professionals die bij het gezin zijn betrokken en ondersteunt zij ook het gezin/huishouden zelf om regie te voeren op de uitvoering van het veiligheids-, hulpverlenings- en herstelplan (casusregie).*
- *9: Er is voldoende (variatie in) gespecialiseerd hulpaanbod beschikbaar binnen de gemeente en/of (boven)regionaal voor slachtoffers, plegers en kinderen. De hulp is daarbij gericht op het onmiddellijk stoppen van geweld, op het wegnemen van risicofactoren en op herstel van de gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling.*

Thema 4. Overdracht naar lokaal veld vanuit Veilig Thuis

Bij een overdracht van het gezin/huishouden door Veilig Thuis naar de lokale infrastructuur, wordt de lokale infrastructuur verantwoordelijk voor het zicht op veiligheid in het gezin/huishouden. Theoretisch wordt onder zicht op veiligheid verstaan: *'een actueel beeld hebben van de veiligheid van alle leden van het gezin/huishouden'*, maar wat verstaan we hieronder in de praktijk? Het lokale veld wordt geacht om een veiligheidsbeoordeling te kunnen maken en een veiligheidsplan te kunnen opstellen en uitvoeren, waarin de veiligheidsvoorwaarden zijn verwerkt die VT bij de overdracht heeft gesteld. Ook wordt de lokale infrastructuur geacht om adequate hulp in te kunnen zetten voor het gezin vanuit het gedachtengoed van 1Gezin1Plan1Regisseur en een gedeelde visie op veiligheid, de *'gefaseerde ketenzorg'* (*'Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg'*). De verantwoordelijkheid van de lokale infrastructuur voor het zicht op de veiligheid eindigt op het moment dat er sprake is van stabiele veiligheid in het gezin/huishouden of wanneer de verantwoordelijkheid is overgedragen aan een andere partner (en de hulpverlening daadwerkelijk is gestart). Daarbij is het van belang dat er casusregie beschikbaar is voor het gezin/huishouden tot stabiele veiligheid is gerealiseerd.

Vragen die bij dit thema aan de orde zijn gekomen zijn:

1. Wat zijn de belangrijkste voorwaarden voor (zicht op) veiligheid, wat is veilig genoeg?

De visie van Vogtländer en Van Arum over gefaseerde ketenzorg wordt onderschreven. VT richt zich daarbij op het opheffen van acute onveiligheid (werken aan directe veiligheid), het lokale veld op risicogestuurde en herstelgerichte zorg en stabiele veiligheid.

Veilig Thuis kan op verschillende momenten een casus overdragen naar het lokale veld:

- Na afronding van de veiligheidsbeoordeling
- Na afronding van Voorwaarden en Vervolg
- Na afronding van onderzoek

Bij casussen die door Veilig Thuis naar het lokale veld worden overgedragen zijn de volgende aspecten van groot belang voor het zicht op veiligheid:

- Er is geen sprake (meer) van acute onveiligheid.
- De inzet door het lokale veld moet zo snel mogelijk beginnen na overdracht. Echter, met het oog op de (beperkte) capaciteit van het lokale veld en het feit dat er geen sprake (meer) is van acute onveiligheid, is het acceptabel en veilig genoeg als de follow-up een paar dagen op zich laat wachten. Uiteraard gebeurt dit in overleg met Veilig Thuis en geeft VT aan als de inzet niet kan wachten.
- Om goed zicht op veiligheid te creëren is persoonlijk contact via huisbezoeken een voorwaarde, ook bij lichte casussen. Op het moment dat de hulpverlener of andere vertegenwoordiger van het lokale veld 'achter de voordeur' komt kan veel beter een inschatting worden gemaakt van de situatie in een gezin en welke maatregelen nodig zijn. Bij een gezin dat slechts op gesprek komt bij de hulpverlener/vertegenwoordiger van het lokale veld is dat zicht er veel minder. Als er slechts telefonisch contact is met het gezin, is het nog veel moeilijker om zicht op veiligheid te houden. **NB: dit houdt in dat er op lokaal niveau nadere afspraken moeten worden gemaakt, aangezien de werkwijze per organisatie verschilt en sommige organisaties wel en andere niet op huisbezoek gaan. Er moeten besluiten worden genomen óf men op huisbezoek gaat en zo ja, met welk frequentie en in welke samenstelling. Dit heeft mogelijk ook financiële consequenties, aangezien huisbezoeken duurder zijn. Aan de andere kant kan een huisbezoek bijdragen aan het gezamenlijk opstellen van een solide veiligheidsplan en kan het verderop in de keten geld besparen (voorkomen van escalatie).**
- Om goed zicht op veiligheid te houden is casusregie onontbeerlijk, met name in de (middel)zware casussen. Casusregie en zicht op veiligheid gaat over alle leden van het gezin, niet alleen het lid dat onder begeleiding staat. Hiervoor is een systeemgerichte aanpak nodig. Tevens is het van belang dat de casusregisseur betrokken blijft tot er sprake is van stabiele veiligheid. Een bijzonder aandachtspunt is dat bij afschaling vanuit VT naar een reeds betrokken hulpverlener ook de casusregisseur op de hoogte wordt gesteld, omdat het anders niet mogelijk is om systeemgericht te werken. **Ook hiervoor zijn nadere afspraken op lokaal niveau nodig, aangezien casusregie nu lang niet overal is geregeld.**
- De gemeente moet een duidelijke opdracht geven aan het lokale veld wat van hen verwacht wordt met betrekking tot zicht op veiligheid.

Verder is het volgende van belang bij de overdracht van Veilig Thuis naar het lokale veld:

- Er is behoefte aan meer afstemming tussen VT en het lokale veld inzake de overdracht en samenwerking. Hierover moeten per gemeente afspraken worden gemaakt, omdat elke lokale situatie weer anders is. Daarbij kan aan de volgende zaken worden gedacht:
  - Hoe komt VT tot het oordeel dat een zaak kan worden overgedragen aan het lokale veld? Waarom wordt een zaak als licht, middelzwaar of zwaar getypeerd, welke afwegingen worden daarbij gemaakt? Aan welke veiligheidsvoorwaarden moet worden voldaan en wat wordt hierin verwacht van het lokale veld (na bemoeienis VT)? Wat kan VT doen, wat kan het lokale veld oppakken? Hierbij is het van belang om het voorveld zo vroeg mogelijk te betrekken, bijv. al in stap 2 (consult), zodat het wederzijds duidelijk is welke afwegingen worden gemaakt. **NB: het gaat hier niet om het besluit van VT ter discussie te stellen, dit is een wettelijke taak die bij VT is belegd. de afstemming is nodig om tot een soepelere overdracht te komen waardoor het lokale veld beter kan inschatten wat er nodig is aan vervolg.**
- Goede communicatie en uitspreken van wederzijdse verwachtingen is van groot belang. Bij vragen over de uitslag van de triage van VT kan contact gezocht worden met VT. Hetzelfde geldt voor consultatie over grensgevallen die mogelijk te zwaar kunnen zijn voor het lokale veld. Daar waar VT twijfelt of een melding direct doorgezet kan worden wordt er vanuit VT altijd contact opgenomen.
- Maak onderscheid tussen casussen die worden afgeschaald mét opvolging door VT (onderzoek, Voorwaarden&Vervolg, 20% van de gevallen) en casussen die worden afgeschaald zónder opvolging door VT (60%)¹. In het eerste geval gaat het meestal om gevallen uit de zware categorie, in het laatste geval gaat het meestal om casussen uit de lichte en middelzware categorie. Ook hiervoor geldt dat er per geval een andere aanpak nodig is.
- Maak onderscheid tussen lichte, middelzware en zware casussen en beschrijf wat je daar onder verstaat. De beschrijving bestaat reeds en is opgenomen in de lokale samenwerkingsafspraken. Afhankelijk van de zwaarte van de casus is een andere aanpak nodig:
  - Licht: Dit zijn geen acute situaties en het betreft ook geen structurele onveiligheid. Het gaat om lichte zorgen of eenmalige incidenten. Een belangrijk punt is dat betrokkenen zien dat het anders kan en open staan voor ondersteuning hierin. Wel follow-up door lokaal veld nodig (kortlopende, lichte interventies zoals bijv. opvoedondersteuning). Als cliënten niet open staan voor hulpverlening kan advies worden gevraagd aan VT en zo nodig conform meldcode gemeld worden. De overdracht vanuit VT naar het lokale veld gebeurt schriftelijk, maar VT is wel bereikbaar voor telefonisch consult indien nodig. Vanuit VT wordt aangegeven dat de wens is dat er altijd een veiligheidsplan wordt gemaakt, ook in lichte gevallen, omdat één incident kan escaleren tot structureel geweld. Een goed veiligheidsplan kan recidive voorkomen. Bij lichte gevallen kan het veiligheidsplan bestaan uit een aantal beknopte afspraken.
  - Middelzwaar: Structurele onveiligheid. Denk aan herhalend fors verbaal geweld, bedreigingen, fysiek geweld en/of stalking, maar ook forse verwaarlozing waarbij het welbevinden en/of de gezondheid van een persoon bedreigd wordt. Complexere problematiek, kans op recidive is hoog. Een belangrijk punt is dat de directbetrokkenen open staan voor begeleiding en verandering. Vrijwillig kader is nog toereikend. De hulp kan zowel bestaan uit hulpverlening door het lokale veld als geïndiceerde specialistische hulp van een lokale of regionale partner. De overdracht vanuit VT naar het lokale veld gebeurt schriftelijk, maar VT is wel bereikbaar voor telefonisch consult indien nodig (via de regioteams). Bij de overdracht hoort ook een veiligheidsplan waarmee op lokaal niveau zal worden gewerkt. Op basis van de overdracht na de veiligheidsbeoordeling maakt het lokale veld een veiligheidsplan (of past dit aan als er al een eerder plan ligt), samen met het gezin, waarin de afspraken zo concreet mogelijk en schriftelijk worden vastgelegd. Indien nodig kan VT ondersteuning bieden (mits de capaciteit van VT dit toelaat).
  - Zwaar: Acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid, waarbij directbetrokkenen het gevaar niet zien, niet openstaan voor verandering en/of Veilig Thuis geen zicht kan krijgen op de veiligheid. Denk aan herhalend fysiek geweld, forse bedreigingen tussen gezinsleden, zware en langdurige verwaarlozing waardoor welbevinden/gezondheid van een kind wordt bedreigd. Herhaaldelijk getuige zijn van fors geweld tussen ouders/familieleden, echtscheidingsproblematiek die niet doorbroken kan worden met ondersteuning. Kortom, zorgen omtrent veiligheid die verder uitgezocht moeten worden, waarbij er bodemeisen gesteld dienen te worden aangaande veiligheid, en waarin het vrijwillig kader mogelijk niet (meer) toereikend is. In die gevallen heeft VT bemoeienis in de vorm van V&V of onderzoek. Op het moment van overdracht naar het lokale veld na

¹ In de overige 20% gaat het om hermeldingen, zaken waar 'geen vervolg' aan wordt gegeven, overdracht aan het netwerk of er is gebleken dat het niet om huiselijk geweld en kindermishandeling gaat

bemoeienis is er geen sprake meer van acute onveiligheid.. Uitgangspunt is dan dat het gezin open staat voor hulpverlening. De hulp zal vrijwel altijd bestaan uit hulpverlening door het lokale veld en geïndiceerde specialistische hulp van een lokale of regionale partner. De overdracht vanuit VT naar het lokale veld gebeurt via een warme overdracht (face-to-face) tussen VT en het lokale veld, in aanwezigheid van het gezin. VT geeft hierbij de veiligheidsvoorwaarden aan die moeten worden opgenomen in het veiligheidsplan van het lokale veld. Dit vormt de basis waarmee het lokale veld verder gaat en waarop VT zal monitoren. Indien na overdracht ondersteuning nodig is van VT kan dit altijd geboden worden i.h.k.v. monitoring. Regulier zal VT in ieder geval monitoren na 3, 6 en 12 maanden totdat stabiele veiligheid is bereikt.

- Hierbij wordt ook aangegeven dat het wellicht verstandig is om meer specialisatie/differentiatie aan te brengen tussen lokale professionals, waarbij sommige professionals zich richten op lichte casussen en anderen op (middel)zware casussen.
- NB: indien hulpverlening al betrokken is worden casussen in overleg overgedragen aan de reeds betrokken hulpverlener in het lokale veld (dit kan ook de casusregisseur zijn indien aanwezig), zonder dat de gemeente of een casus/interventieoverleg (als dat in de gemeente bestaat) door VT op de hoogte wordt gesteld. Indien VT twijfels heeft of de betrokken hulpverlener de gemelde zorg kan oppakken wordt de melding alsnog overgedragen aan de lokale toegang. Sommige gemeenten vinden dit onprettig, omdat zij uiteindelijk vaak wel (politiek) verantwoordelijk worden gesteld als het mis gaat in een gezin. VT geeft aan dat dit gebeurt op grond van de AVG en het nieuwe handelingsprotocol. Idealiter zou de hulpverlener aan wie de casus wordt overgedragen de gemeente/het interventieoverleg/de casusregisseur op de hoogte moeten stellen van de overdracht en nadere afspraken moeten maken over informatie-uitwisseling (met toestemming van het gezin). Aan VT zou kunnen worden gevraagd om dit ook te adviseren aan de betrokken hulpverlener in het kader van 1Gezin1Plan1Regisseur. De gemeente zou hierover nadere afspraken kunnen maken met hun lokale partners. NB: het gaat hierbij om een klein aantal casussen per jaar.
- Leren van eerdere casussen, met name ook casussen waarin recidive/hermeldingen plaatsvindt, is essentieel (action learning). Dit kan in lokale casusbesprekingen gebeuren, bij voorkeur in aanwezigheid van de regiofunctionaris van VT. Indien relevant zou ook een medewerker van SAVE moeten aanhaken. Voor de action learning kan begeleiding van de Flevo Academie (Zorglandschap) worden gevraagd.
- Goede gesprekstechnieken en methodisch/systeemgericht kunnen kijken zijn onontbeerlijk om het gesprek aan te kunnen gaan met het gezin. Hiervoor is mogelijk extra training nodig voor het lokale veld. Ook hiervoor kan worden nagegaan of de Flevo Academie (Zorglandschap) kan worden ingezet.

Afspraken:

- Op lokaal niveau moeten de samenwerkingsafspraken worden geactualiseerd tussen gemeente, VT en lokaal veld.
- Vanaf eind 2019 gaat VT werken met een vast overdrachtsdocument, zowel na de veiligheidsbeoordeling als na een dienst van VT, dat uitgebreider is dan wat er nu wordt gebruikt. Het format is voor alle casussen hetzelfde, maar de inhoud van de documenten verschillen van elkaar omdat er na bemoeienis meer informatie beschikbaar is en ook de zwaarte van de casus vraagt om meer overdracht.
- Vanaf begin 2020 zet VT regioteams in, die aansluiten bij de verschillende gemeenten en de lokale situatie goed kennen. Elke gemeente heeft dan zijn vaste aanspreekpunten in de back office van VT. Met deze aanspreekpunten kan het lokale veld overleggen en ook kunnen de regiofunctionarissen soms aanschuiven bij lokaal interventieoverleg indien het lokale veld en/of VT dit wenselijk achten. Het laatste hangt wel af van de capaciteit van VT en hoe het aantal meldingen zich ontwikkelt de komende tijd.
- Er wordt contact gezocht met de Flevo Academie (Zorglandschap) om huiselijk geweld en kindermishandeling op de agenda te plaatsen voor action learning aan de hand van casussen en training op gesprekstechnieken en methodisch/systeemgericht werken. Daarbij wordt ook nagegaan of SAVE medewerkers (of andere lokale professionals met deze taak) kunnen aansluiten.

2. Wat verstaan we onder casusregie en wie kan dit uitvoeren?

Onder casusregie wordt uitgegaan van 1Gezin1Plan1Regisseur, waarbij het hele gezinssysteem betrokken wordt. Dit vergt een systeemgerichte manier van werken. De casusregisseur coördineert de hulpverlening en onderhoudt contact met evt. andere hulpverleners die binnen het gezin betrokken zijn, zowel binnen het lokale veld als bij geïndiceerde specialistische zorg, evenals met mensen uit de sociale steunstructuur van het gezin en andere professionals rondom het gezin, zoals bijv. school, huisarts, etc. De casusregisseur houdt ook toezicht op het veiligheidsplan.

Idealiter wordt casusregie ook al ingezet voor lichte gevallen, om escalatie te voorkomen, maar in ieder geval voor middelzware en zware casussen. Hierover zijn nadere afspraken nodig per gemeente.

Tevens is het van belang dat de casusregisseur betrokken blijft tot stabiele veiligheid is bereikt

Afspraken:

- Over de (on)mogelijkheden om casusregie in te zetten moeten op lokaal niveau nadere afspraken worden gemaakt.

3. Wat moet er in een veiligheidsplan terecht komen en hoe voer je dit uit?

Bij alle casussen, licht, middelzwaar en zwaar, heeft het de voorkeur om een veiligheidsplan op te stellen waarmee op lokaal niveau zal worden gewerkt. Bij lichte casussen kan dit gaan om een paar beknopte veiligheidsafspraken. Juist bij eerste incidenten is het van belang om direct goede afspraken te maken om recidive te voorkomen. Het is aan de organisaties zelf om hiervoor een format op te stellen.

Het lokale veld maakt dit veiligheidsplan, samen met het gezin, waarin de afspraken schriftelijk en zo concreet mogelijk worden vastgelegd. Bij lichte en middelzware meldingen die meteen worden doorgezet naar het lokale veld geeft VT geen veiligheidsvoorwaarden mee, dat gebeurt alleen na bemoeienis. Het is aan het lokale veld om hierover in gesprek te gaan met de betrokkenen en vervolgens de veiligheidsvoorwaarden op te stellen.

Bij zware casussen die na bemoeienis van VT worden overgedragen geeft VT de veiligheidsvoorwaarden aan die moeten worden opgenomen in het veiligheidsplan van het lokale veld. Dit vormt de basis waarmee het lokale veld verder gaat. Indien na overdracht ondersteuning nodig is van VT kan dit altijd geboden worden in het kader van monitoring. Regulier zal VT in ieder geval monitoren na 3, 6 en 12 maanden totdat stabiele veiligheid is bereikt.

Bij het opstellen van het veiligheidsplan is het volgende van belang:

- Formuleer het veiligheidsplan zo positief mogelijk. Niet de nadruk op wat allemaal niet (meer) mag gebeuren, maar wel hoe stabiele veiligheid kan worden bereikt.
- Formuleer het veiligheidsplan zo concreet mogelijk en maak daarbij gebruik van kleine, praktische en haalbare stappen (wie doet wat wanneer). Gebruik 'Jip en Janneke' taal.
- Maak het plan samen met alle gezinsleden en leg daarbij de verantwoordelijkheden van de gezinsleden vast en ook de consequenties als het niet lukt.
- Leg vast wat het uiteindelijke doel is en op welke termijn men dit doel wil bereiken.
- Leg vast op welke ondersteuning het gezin mag rekenen om het veiligheidsplan te realiseren, zowel van betrokken hulpverleners als ondersteuners uit het eigen netwerk.
- Laat alle betrokkenen het veiligheidsplan ondertekenen, zowel de gezinsleden als de betrokken hulpverleners en ondersteuners uit het eigen netwerk.
- Maak afspraken over regelmatige evaluatie en bijstelling en wanneer het 'goed genoeg' is (bij een score van minimaal 6 voor stabiele veiligheid).
- Idealiter wordt er met 1Gezin1Plan1Regisseur gewerkt, ook m.b.t. het veiligheidsplan. Overleg met lokale partners om een gezamenlijk format te ontwikkelen voor een veiligheidsplan dat door alle partner wordt gebruikt.
- NB: het is goed om afspraken op papier vast te leggen, maar men moet zich er ook van bewust zijn dat het aanleren van nieuw gedrag tijd en oefening kost. Het is ook belangrijk om ervaringsdeskundigen hier actief bij te betrekken en hen te bevragen of het vaststellen van het veiligheidsplan hen houvast heeft geboden.

Afspraken:

- Op lokaal niveau moeten gemeente en lokaal veld om tafel om nadere afspraken te maken over het ontwerpen en gebruik van een en hetzelfde format voor het veiligheidsplan. VT kan daarbij een consultatierol vervullen.

4. Wat heb je nodig aan (extra) ondersteuning vanuit Veilig Thuis, en/of scholing en training binnen je eigen organisatie om het werk in het lokale veld goed op te kunnen pakken conform het kwaliteitskader?

- Leren van eerdere casussen, met name ook casussen waarin recidive/hermeldingen plaatsvindt, is essentieel (action learning). Dit kan in lokale casusbesprekingen gebeuren, bij voorkeur in aanwezigheid van de regiofunctionaris van VT. Indien relevant zou ook een medewerker van SAVE moeten aanhaken. Voor de action learning kan begeleiding van de Flevo Academie (Zorglandschap) worden gevraagd.
- Goede gesprekstechnieken en methodisch/systeemgericht kunnen kijken zijn onontbeerlijk om het gesprek aan te kunnen gaan met het gezin. Hiervoor is extra training nodig voor het lokale veld. Ook hiervoor kan worden nagegaan of de Flevo Academie kan worden ingezet.
- Hiernaast is voortdurende aandacht voor scholing vanuit VT nodig, i.v.m. snelle ontwikkelingen in het veld en het regelmatig voorkomen van personele wisselingen. Hierbij is ook het voorveld van groot belang en specifieke aandacht voor scholen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen, aangezien er vanuit die hoek weinig wordt gemeld.
- Andere suggesties die werden genoemd zijn: een stagedag bij VT dan wel het lokale veld voor nieuwe medewerkers en werkbezoeken over en weer ('kijkje in elkaars keuken')

Afspraken:

- Er wordt contact gezocht met de Flevo Academie om huiselijk geweld en kindermishandeling op de agenda te plaatsen voor action learning aan de hand van casussen en training op gesprekstechnieken en methodisch/systeemgericht werken. Daarbij wordt ook nagegaan of SAVE medewerkers (of andere lokale professionals met deze taak) kunnen aansluiten.
- In de nadere lokale afspraken tussen gemeenten, VT, lokale partners en aanbieders die in meerdere gemeenten werken wordt ook nagegaan wat er per gemeente nodig is aan (extra) scholing door VT en of de andere gedane suggesties ('kijkje in elkaars keuken') kunnen worden opgepakt.
- Er is blijvend aandacht en scholing nodig in het toepassen van de meldcode met name in stap 2 en stap 5, bijv. in de vorm van leersessies om het partnerschap in de meldcode vorm te geven.

5. Wat heb je als lokale professional nodig aan steun vanuit je eigen organisatie om je werk veilig te kunnen doen en te voorkomen dat je persoonlijk verantwoordelijk wordt gesteld bij escalatie van de situatie in een gezin?

- Vanuit de eigen organisatie wordt vooral duidelijkheid verwacht over hoe het veiligheidsplan er uit moet zien en hoe de samenwerking bij de uitvoering vorm krijgt.
- Daarnaast wordt om continue scholingsaanbod gevraagd en ondersteuning vanuit het management bij het uitvoeren van het werk.
- Er is blijvend aandacht en scholing nodig in het toepassen van de meldcode met name in stap 2 en stap 5, bijv. in de vorm van leersessies om het partnerschap in de meldcode vorm te geven.
- Tot slot wordt aangegeven dat het wellicht verstandig is om meer specialisatie/differentiatie aan te brengen tussen lokale professionals, waarbij sommige professionals zich richten op lichte casussen en anderen op (middel)zware casussen.

Afspraken:

- Op lokaal niveau moeten gemeente en lokaal veld om tafel om nadere afspraken te maken over het ontwerpen en gebruik van een en hetzelfde format voor het veiligheidsplan. VT kan daarbij een consultatierol vervullen.
- Daarnaast moeten op lokaal niveau nadere afspraken worden gemaakt over het scholingsaanbod en het vraagstuk rondom specialisatie/differentiatie tussen professionals.

Dit thema sluit aan bij de volgende kwaliteitsstandaarden in het Kwaliteitskader Veiligheid voor de lokale infrastructuur:

- 4: Professionals in de lokale infrastructuur hebben een actueel beeld van de veiligheid van alle leden van het gezin/huishouden dat door Veilig Thuis aan hen is overgedragen. Hiertoe houden zij contact met alle leden van het gezin/huishouden en met andere betrokken professionals.
- 5: De lokale infrastructuur beschikt over voldoende capaciteit om zicht op veiligheid te houden in die gezinnen/huishoudens die door Veilig Thuis worden overgedragen.
- 6: De lokale infrastructuur werkt conform het gedachtengoed van 1Gezin1Plan1Regisseur en op basis van een gedeelde visie op veiligheid, nl. 'gefaseerde ketenzorg' ('Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg', Vogtländer en Van Arum). Daarbij werkt men met een en hetzelfde instrument om een veiligheidsbeoordeling te maken en is men op de hoogte van welke instrumenten andere professionals gebruiken en hoe zich dat tot het eigen instrument verhoudt. Ook is de lokale infrastructuur in staat om casusregie te voeren in een gezin totdat stabiele veiligheid is bereikt. Tot slot werkt de lokale infrastructuur traumasensitief.
- 7: De professionals in de lokale infrastructuur beschikken over basiskennis van geweldsdynamiek en risicofactoren (incl. patroonherkenning). Ook beschikken zij over basiskennis van problematiek en risicofactoren die vaak samenhangen met huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals LVB-, GGZ- en verslavingsproblematiek.
- 8: Professionals in de lokale infrastructuur kunnen een veiligheidsbeoordeling maken van het gezin/huishouden dat Veilig Thuis aan hen overdraagt. Ook kunnen zij veiligheidsplannen opstellen en uitvoeren, waarin de veiligheidsvoorwaarden van VT zijn verwerkt. Daarnaast werken zij outreachend en zijn zij in staat om hulpverlenings- en herstelplannen op te stellen en uit te voeren. Daarbij kunnen zij de sociale steunstructuur van het gezin/huishouden betrekken en steunen bij het nemen van de regie op acute veiligheid en oorzaken van onveiligheid. Indien nodig kunnen zij ook tijdig systeemgerichte (gespecialiseerde) hulp inzetten, al dan niet via verwijzing, voor problematiek die vaak samenhangt met huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals GGZ-, verslavings- of LVB-problematiek, maar ook huisvesting en inkomen. Hetzelfde geldt voor hulp die nodig is voor herstel, zoals bijv. traumabehandeling. Daarbij onderhoudt de lokale infrastructuur contact met alle professionals die bij het gezin zijn betrokken en ondersteunt zij ook het gezin/huishouden zelf om regie te voeren op de uitvoering van het veiligheids-, hulpverlenings- en herstelplan (casusregie).
- 10: Veilig Thuis en de lokale infrastructuur hebben samenwerkingsafspraken gemaakt over het informeren van betrokkenen, rolverdeling, overdracht, meldingen, gebruik van methoden en de te nemen stappen als de samenwerking en voortgang (dreigen te) stagneren.

Thema 5. Preventie

Op het moment dat signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling bij Veilig Thuis worden gemeld is er vaak al sprake van middelzware of zware problematiek. Er wordt in Flevoland heel veel gemeld bij Veilig Thuis, relatief gezien het meeste in heel Nederland op Amsterdam na. Dit leidt tot grote druk op Veilig Thuis en lange wachtlijsten bij veel zorgaanbieders. Het is dan ook van groot belang om na te gaan wat er kan worden ingezet aan preventie en vroeginterventie zodra de eerste zorgsignalen rondom een gezin/huishouden binnen komen bij lokale professionals. Met als uiteindelijk doel om te voorkomen dat de situatie in een gezin/huishouden escaleert en er (opnieuw) gemeld moet worden bij VT.

Vragen die bij dit thema aan de orde zijn gekomen zijn:

1. Wat kunnen lokale professionals doen als zij de eerste zorgsignalen rondom een gezin /huishouden binnen krijgen?

- Het is belangrijk om in een vroeg stadium, voordat er gemeld moet worden, het *sociale netwerk* zoveel mogelijk te betrekken bij de problematiek in het gezin. Ook het plan van aanpak moet samen met dit netwerk worden gemaakt.
- In sommige gevallen is een casusoverleg noodzakelijk om erger te voorkomen. Maar doe dit dan ook met de betrokkenen en het sociale netwerk. Ga ook experimenteren met een casusregisseur binnen het netwerk. Dus geen professional. In deze fase kan dit heel effectief zijn.
- Ook moet er veel meer gewerkt worden met 1Gezin1Plan1Regisseur.
- Tevens werd genoemd dat een *gezamenlijke visie* op het ondersteunen van het jonge kind/op preventie van kindermishandeling en huiselijk geweld op lokaal niveau aanwezig moet zijn. Onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, wijkteams etc. moeten op deze wijze werken. Een voordeel is wanneer een gezamenlijke visie aanwezig is, dat alle verschillende partners weten wat ze van elkaar kunnen verwachten.
- Wanneer we het hebben over preventie moet ook gekeken worden naar de *culturele achtergrond* van het gezin. En op basis hiervan de goede interventies plegen. Op dit moment gebeurt dit nog onvoldoende.
- Bij huiselijk geweld en kindermishandeling spelen vaak *andere problemen* in het gezin: armoede, GGZ, LVB, schuldhulpverlening, huisvesting etc. Daarom is het van belang dat wij er op beleidsniveau integraal wordt gekeken naar de problematiek van deze gezinnen. Problemen op het gebied van armoede en huisvesting moeten in een vroeg stadium worden aangepakt; dit kan huiselijk geweld aan de voorkant voorkomen.
- Het lijkt er op dat er een te *grote meldcultuur* is in de zorg. Er wordt teveel gemeld. Er wordt teveel vraaggestuurd gewerkt. Scholen sturen ouders bij gedragsproblemen van de kinderen te snel door naar de huisarts.
- Jeugdgezondheidszorg en wijkteam moeten veel meer zichtbaar zijn op de vindplaats: op scholen, kinderopvang, etc. Er moeten *korte lijnen* zijn op lokaal niveau.
- Vrijwilligersorganisatie zouden veel vaker *steun* moeten krijgen van de JGZ.
- Het is goed wanneer het gesprek met de ouders wordt gevoerd met iemand die expertise heeft met gespreksvoering.
- *Ontspoorde mantelzorg*: dit is een risico. Gemeenten moeten hierop inspelen en hier aandacht voor hebben.

2. Wat is er aan preventief aanbod en vroeginterventie beschikbaar in Flevoland?

- *Voorzorg* wordt gezien als een goed programma. Bij dit programma worden bij gezinnen in een vroeg stadium een vertrouwensband gecreëerd. Voor deze risicogezinnen is het vertrouwen hebben/een goed bande hebben met de professional een hele belangrijke voorwaarde.
- *Instapje*: leren spelen met je kind.
- *Kansrijke start*: wordt uitgevoerd in Almere. En is veel belovend.

3. Hoe kan dit zo goed mogelijk worden ingezet nog voordat er een melding bij VT nodig is?

Er zijn genoeg projecten en interventies in Flevoland. Echter niet alle professionals zijn op de hoogte van deze projecten. Hier moet aan gewerkt worden. Dus communiceer dat je bezig bent met een project of een bepaald ondersteuningsaanbod. En zorg ervoor dat er niet te veel losse projecten zijn.

4. Welke partijen kunnen hierbij worden betrokken?

Scholen en kinderopvang moeten veel meer betrokken worden bij deze problematiek. Maar ook ondersteund worden. Zij zijn een belangrijke vindplaats.

- 5. Zijn er creatieve en innovatieve oplossingen te bedenken, bijvoorbeeld in de samenwerking in de keten, waardoor wachtlijsten verkort kunnen worden of misschien zelfs verdwijnen.**
- Flevolandtour om de best practices van elkaar te zien. Starten in Dronten.
  - Investeer in gesprekstechnieken voor professionals. Maar ook dat de professionals deze technieken in de praktijk kunnen uitvoeren.

Dit thema sluit aan bij de volgende kwaliteitsstandaarden in het Kwaliteitskader Veiligheid voor de lokale infrastructuur:

- *2: Het is expliciet in beeld gebracht hoe de lokale infrastructuur is ingericht en wie welke opdracht (en expertise) heeft m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling en waarborgen van veiligheid in het desbetreffende gezin/huishouden.*
- *5: De lokale infrastructuur beschikt over voldoende capaciteit om zicht op veiligheid te houden in die gezinnen/huishoudens die door Veilig Thuis worden overgedragen.*
- *7: De professionals in de lokale infrastructuur beschikken over basiskennis van geweldsdynamiek en risicofactoren (incl. patroonherkenning). Ook beschikken zij over basiskennis van problematiek en risicofactoren die vaak samenhangen met huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals LVB-, GGZ- en verslavingsproblematiek.*
- *9: Er is voldoende (variatie in) gespecialiseerd hulpaanbod beschikbaar binnen de gemeente en/of (boven)regionaal voor slachtoffers, plegers en kinderen. De hulp is daarbij gericht op het onmiddellijk stoppen van geweld, op het wegnemen van risicofactoren en op herstel van de gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling.*

Middagprogramma: Vertaling naar de gemeenten/het lokale veld

In de middag is opnieuw gewerkt in kleine groepen, maar dan per gemeente. Daarbij is nagegaan hoe de thema's het beste op lokaal niveau kunnen worden verwerkt. Een aantal vragen uit het ochtendprogramma kwamen hierbij terug. Vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die in meerdere gemeenten werken hebben een keuze gemaakt bij welke gemeente zij wilden aansluiten. Noordoostpolder, Urk en Zeewolde hebben daarbij één groep gevormd.

Vragen die bij in het middagprogramma aan de orde kwamen zijn:

A. Voorkomen/preventie van huiselijk geweld en kindermishandeling

1. Wat kunnen lokale professionals doen als zij de eerste zorgsignalen rondom een gezin/huishouden binnen krijgen? En wat heb je hiervoor nodig?
2. Is er voldoende (gespecialiseerd) hulpaanbod beschikbaar binnen de gemeente voor slachtoffers, plegers en kinderen. De hulp is daarbij gericht op het voorkomen van het geweld, het onmiddellijk stoppen van geweld, op het wegnemen van risicofactoren en op herstel van de gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

B. Samen werken in de meldcode

Het werken met de vernieuwde meldcode roept in de praktijk nog vragen op in de samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale veld, met name stap 2 (Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis) en Stap 5 (Melden bij Veilig Thuis)

1. Overkoepelende vraag: hoe kunnen lokale veld en Veilig Thuis hierbij in partnerschap samenwerken en elkaar versterken?
2. Wat zijn de verwachtingen, behoeften en mogelijke afspraken in uw gemeente over en weer, bij consultatie in stap 2? Wat is hiervoor verder nodig? Welke afspraken kunnen worden gemaakt om te voorkomen dat een melding moet worden gedaan? Wat zijn de mogelijkheden voor vroeginterventie om (verdere) escalatie te voorkomen.
3. Wat hebben de professionals nog nodig om effectief te kunnen werken met de Meldcode?

C. Zicht op veiligheid

1. Wat is minimaal nodig in het lokale veld om zicht op veiligheid te houden in die gezinnen/huishoudens die door Veilig Thuis worden overgedragen?
2. Welke mogelijkheden zijn er voor een gedeelde verantwoordelijkheid voor zicht op veiligheid.
3. Wat heeft het lokale veld nodig om veiligheidsplannen op te stellen en uit te voeren. Wat moet er in een veiligheidsplan terecht komen en hoe voer je dit uit? Wat heb je hiervoor extra nodig?

Hieronder wordt eerst een algehele terugkoppeling gegeven onder leiding van de dagvoorzitter en daarna de aandachtspunten die zijn ingebracht per gemeente. Dit kan dienen als uitgangspunt voor het nadere gesprek over samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de lokale infrastructuur per gemeente. Ook worden hieruit aanknopingspunten gehaald voor het regionale plan van aanpak 'Samenwerken aan veiligheid' dat ook op lokaal niveau in lokale afspraken kan worden vertaald.

Terugkoppeling per gemeente

Almere

A. Voorkomen/preventie van huiselijk geweld en kindermishandeling

- A1
  - Gesprek aangaan, met individu/gezin, omgeving en organisaties (bijzonder aandachtspunt: kinderdagverblijven en scholen; bij Windesheim (HBO) is al veel aandacht voor dit thema)
    - Competenties vergroten, investeren in trainingen en gesprekstechnieken (wijkteams worden binnenkort al getraind op meldcode)
    - Voorlichting
  - Zorg over gezin moet veel eerder besproken worden.
  - Op scholen is te weinig aandacht om op tijd een melding te doen. Hoe kunnen we zorgen dat scholen zich steviger voelen om te melden? Het zou goed zijn als alle scholen op dezelfde manier melden. Hierbij is aandachtsfunctionaris van groot belang. Scholen kunnen ook met VTF sparren en dit hoeft geen melding zijn. Wordt onvoldoende gebruik van gemaakt.
  - Gezinsvoogd geeft aan dat het voorveld vaak nog niet het gesprek heeft gevoerd met het gezin. Het voorveld kan via een aandachtsfunctionaris gesteund worden om het gesprek aan te gaan met het gezin of bij de stappen van de meldcode.
  - Sparring zoeken
    - Met interne contactpersoon
    - Met VT
- A2
  - Overzicht van partners en Sociale Kaart is nuttig.
    - Belangrijk dat alle partners een goed beeld hebben van wat er mogelijk is.
    - Is de ingang in subculturen afdoende?
    - Is Welzijn afdoende? (o.a. Jongerenwerk)
      - Op de juiste plekken en tijden?
      - Voldoende capaciteit?
  - Er is behoorlijk veel aanbod in Almere, maar de match tussen hulpaanbieder en gezin is niet altijd aanwezig. Mogelijk is er in het voorveld te weinig multicultureel aanbod.
  - Te weinig opbouwwerk aanwezig?
  - Aanbod moet laagdrempelig en outreachend zijn, vooral bij lichte en middelzware problematiek. Meer inzetten op preventie.
  - Belangrijk om vroegsignalering goed op te nemen, vooral voor extra kwetsbare groepen.
  - Wanneer meer organisatie in een gezin zitten wie volgt dit gezin dan voor een lange periode (casusregie)? Nadere afspraken over maken!

B. Samenwerken in de meldcode

- B1
  - Is VT vroegtijdig beschikbaar? Regioteams moeten voor kortere lijntjes zorgen!
    - "Bel VT anoniem"
  - Soepel werkend netwerk per wijk/gemeente; contactpersonen bekend
  - Warme (voor)melding; attenderen op komende melding / afstemmen
- B2
  - Meldingen over zelfde situatie worden apart gemeld, voor completer beeld
  - Afspraken over borging
    - Herhaaltraining
    - Audit
    - Flevo-academie benutten
  - VT betrekken bij training. Ook Blijf Groep kan benut.
  - JGZ en VT moeten goed wederzijdse verwachtingen uitspreken.

C. Zicht op veiligheid

- C1
  - Integraal Plan
    - Elkaar informeren
    - Integreren systemen -> 1 regisseur
    - Samen 1 plan maken!

Vertaling van de thema's naar lokaal niveau – gemeente Dronten

- A. Voorkomen/preventie van huiselijk geweld en kindermishandeling
1. Wat kunnen lokale professionals doen als zij de eerste zorgsignalen rondom een gezin/huishouden binnen krijgen en wat heb je hiervoor nodig
    - Volgen van de meldcode: herkennen van signalen, weten wat de meldcode is, toepassen van de meldcode
    - Nodig scholing/training in het hanteren van de meldcode en weten wie de aandachtsfunctionaris binnen je organisatie is
    - De vraag is of de verwachtingen voldoende helder is, we gaan daarbij van een aantal aannames uit en dat kunnen we toetsen. Het idee is dat we navragen wie de aandachtsfunctionarissen zijn bij voorveld en aanbieders en dan een bijeenkomst plannen om de aannames te toetsen en een netwerk op te bouwen zodat zij ook bij elkaar kunnen raadplegen.
  2. Is er voldoende gespecialiseerd hulpaanbod beschikbaar voor slachtoffers, plegers en kinderen
    - In principe wel, de bekendmaking van het aanbod kan wellicht beter (via lokale site Dronten Wijzer)
    - Aanbod is wel bekend bij de aandachtsfunctionaris/gedragsdeskundige maar niet altijd bij de werkers zelf en dan moeten ze het kunnen opzoeken
- B. Samen werken in de meldcode
1. Hoe kunnen lokale veld en VT hierbij in partnerschap samenwerken en elkaar versterken
    - Nu we door de gewijzigde werkwijze geen compleet beeld meer hebben van de meldingen, moeten we dat zelf op een of andere manier gaan bijhouden (administratief en onze professionals vragen ons te informeren). Is het mogelijk de info nog via VT te krijgen? Hoe kan de procesregisseur in zijn rol blijven zodat integraal gewerkt kan worden en het doel 1 gezin 1 plan gerealiseerd kan worden. NB: Veilig Thuis merkt hierover op dat, als de casusregisseur/gids nog betrokken is, de melding ook aan de gids wordt overgedragen. Zo niet, dan zal de hulpverlener de gids op de hoogte moeten brengen.
    - Duidelijke afspraken met betrekking tot de verwachting rondom monitoring en hoe te melden. Dronten wil graag bij melding kunnen vermelden of de verwachting is wel/geen bemoeienis VTF. En is een melding (ook een waarop geen vervolg wordt verwacht) ook telefonisch mogelijk of moet altijd een formulier worden ingevuld door de melder? NB: Veilig Thuis merkt hierover op dat monitoring vanuit VT alleen gebeurt na bemoeienis, dus inzet van een dienst van VT. Bij de overdracht worden afspraken gemaakt hoe de monitoring eruit moet komen te zien. Hieraan wordt toegevoegd dat een melding door een professional moet altijd schriftelijk moet worden gedaan.
  2. Wat zijn de verwachtingen bij stap 2. Wat is hier verder nog bij nodig, welke afspraken kunnen we maken en wat zijn de mogelijkheden voor vroeginterventie
    - Hoe komen we tot samenwerking: helpen en belemmering voorkomen?
    - Wordt ESAR wel benut door iedereen? De kennis is wel aanwezig, maar vermoedelijk ligt de drempel meer bij het voeren van het gesprek, ook vanwege samenwerkingsrelatie met ouders. Zou dit een reden kunnen zijn dat kinderdagverblijven niet melden? Verwachten partijen misschien dat de gids het oppakt?
    - **Aktie: aandachtsfunctionaris organiseert voor lokale veld workshop over hoe het gesprek aan te gaan bij zorgen (planning in 2020)**
  3. Wat hebben de professionals nog nodig om effectief te kunnen werken met de meldcode?
    - Regionale visie op samenwerking in de keten (gezamenlijk plan van aanpak)
    - VTF zou zich moeten aansluiten bij de visie van de regio van Stip op de horizon
    - Concrete afspraken rondom monitoring en delen van informatie. Daarbij duidelijke afspraken als gezinnen niet meer wensen mee te werken én bij 18+ zaken.
    - Respect voor elkaar en verbreden van onze visie, huiselijk geweld is niet alleen een jeugdprobleem. Meenemen van onze lokale preventieve partners in de visie.

C. Zicht op veiligheid

1. Wat is minimaal nodig om zicht op veiligheid te houden op gezinnen die door VT worden overgedragen
  - We zijn het ermee eens dat telefonisch contact niet volstaat en dat we moeten binnenkomen bij de gezinnen. Als dat niet lukt, dan weer terug naar VT. Maar hoe vaak moeten we dan binnenkomen, wat is realistisch en haalbaar? Wij zijn niet zo voor een 'tussenpersoon' waaraan gerapporteerd wordt. Wel één hulpverlener die deze taak erbij neemt maar zelf ook een relatie heeft met het gezin. Duidelijke afspraken over wat onderzocht moet worden en wat we doen als mensen niet meer meewerken. Ook hier is onze vraag om de procesregisseur een seintje te geven als zorgmelding wordt afgeschaald naar hulpverlener ('dat', niet 'wat')
2. Welke mogelijkheden zijn er voor een gedeelde verantwoordelijkheid voor zicht op veiligheid
  - Zie hierboven, afspraken wie het totaaloverzicht heeft en bij de anderen de verantwoordelijkheid neerleggen te rapporteren bij veranderingen in de situatie (bijv., het netwerk, het onderwijs en andere professionals). Kan bijv. in ronde tafel afgesproken worden. Toewerken naar een gedeelde verantwoordelijkheid aanbieder/gemeente door een gezamenlijk plan. Is het mogelijk een standaard format voor veiligheidsplannen te ontwikkelen?
3. Wat heeft het lokale veld nodig om veiligheidsplannen te maken, wat moet er in het veiligheidsplan en hoe voer je het uit en wat heb je hiervoor extra nodig
  - Zijn er formats voor het veiligheidsplan en zo ja, kunnen we die delen als voorbeeld via een te organiseren aandachtsfunctionarissenoverleg? Elke werker kan bij twijfel/voor hulp contact opnemen met zijn/haar aandachtsfunctionaris. Hoort bij professionals om het hulpverleningsplan incl. veiligheidsplan uit te voeren. Als professional het niet kan, is wellicht extra training nodig en in het uiterste geval zou overgedragen moeten worden aan een andere professional. Extra aandacht voor professionals die werken met 18+.

D. Suggesties om mee te geven voor het plan van aanpak

Welke innovatieve oplossingen zijn er bij ons te bedenken om de samenwerking in de keten te versterken, de wachtlijsten te verkorten etc:

- Trainingen meldcode voor nieuwe instroom binnen Flevoacademie aanbieden en eventueel ook vervolstrainingen specifiek voor partijen die weinig/niet melden.
- Gesprekken organiseren met gezinnen die met de meldingen te maken hebben gekregen en hen vragen wat wel/niet helpend is en waar de behoefte ligt.

Lelystad

A Preventie

- Professionals hebben inzicht nodig in wat er aan aanbod is en wanneer ze naar VT kunnen en wanneer naar het Jeugd- en gezinsteam in Lelystad. Gezamenlijk voorlichting heeft de voorkeur.
- Er wordt een aanpak voor plegers gemist en aandacht voor trauma voor alle kinderen die met huiselijk geweld te maken hebben gehad. De expertise van de Blijf Groep kan beter gedeeld worden in het lokale veld.

B Meldcode

- Voorlichting met lokale team is een pre. En samen casus bespreken. Ook is het belangrijk om uit te spreken wat de verwachtingen zijn van de beller.

C Zicht op veiligheid

- Over zicht op veiligheid moeten afspraken gemaakt worden. Wie is wanneer verantwoordelijk en wat wordt er dan verwacht van de partij en wat doe je als er meerdere zorgpartners in het gezin zitten. Wie is er dan verantwoordelijk? En wat als er andere ideeën zijn over wat veilig is?

Ten slotte

Als het regionale plan van aanpak gereed is, is het de bedoeling om dit te concretiseren voor Lelystad en werkafspraken aan te scherpen.

NOP, Urk, Zeewolde

Belangrijke aandachtspunten met betrekking tot versterking van het lokale voorveld wat betreft de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling:

- Goede communicatie met Veilig Thuis waarbij verwachtingen over en weer helder zijn. Regiotteams van Veilig Thuis gaan aan de slag, hetgeen de communicatie zal verbeteren. Gebruik maken van de expertise van Veilig Thuis.
- Bekendheid met de meldcode. Hiertoe is een aanzet gegeven door voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren. Herhaalde aandacht voor de meldcode is nodig. Speciaal aandacht voor organisaties die met veel vrijwilligers werken en voor het onderwijs.
- Korte lijnen tussen de zorgpartners onderling en met de gemeente. Weet elkaar te vinden.
- Het vroeg inzetten van een JBT in plaats van in een laat stadium via Veilig Thuis. Op Urk en in Dronten wordt dit al gedaan en hier zijn positieve ervaringen mee. Het doel van het inzetten van een JBT is het voorkomen van een ondertoezichtstelling. Bij het laat inzetten van een JBT in het hulpverleningsproces verliest het inzetten van een JBT zijn preventieve karakter en daarmee zijn kracht. Een JBT wordt soms als middel ingezet om de Raad voor de Kinderbescherming versneld een onderzoek te laten doen. Het zou helpend kunnen zijn om bij vroegtijdige signalering van stagnatie in welke vorm dan ook in het hulpverleningsproces middels een JBT de partijen uit het voorveld (welke aan tafel zitten) in hun kracht te zetten en de onderlinge verbinding te versterken.